

Charakteristika předmětu

SEMINÁŘ DĚJEPISU (SDE)

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Seminář dějepisu (dále jen SDE) je na GJO vyučován v rámci vzdělávací oblasti Člověk a společnost a je zaměřen na významné události, které mají pro dnešního člověka a jeho orientaci v současném světě zásadní význam. Je volitelným předmětem pro studenty třetího a čtvrtého ročníku. Hlavní náplní třetího ročníku jsou dějiny od starověku do současnosti. Ve čtvrtém ročníku je kladen důraz na regionální dějiny od pravěku po současnost. Zvláštní důraz je kladen na dějiny ČSR v letech 1918-2000 v kontextu dějin evropských. Absolvování dějepisného semináře ve třetím ročníku není podmínkou pro účast na semináři ve čtvrtém ročníku. Cílem semináře je poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani souborem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, pomocí kterých se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a možné budoucnosti. Hlavním posláním dějepisného semináře je kultivace historického vědomí žáků a předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do naší současnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařadování dějin regionu a dějin místních. Jednotlivá témata jsou uspořádána tradičním způsobem a respektují především chronologickou posloupnost. Dějepisný seminář si rovněž klade za cíl efektivní pochopení a využití mezipředmětových vztahů, zvláště se zeměpisem, ZSV, estetickou výchovou výtvarnou a hudební, českým jazykem a jazyky cizími, ale také například s pomocnými vědami historickými, psychologií či sociologií.

Předmět vyučujeme ve třetím a čtvrtém ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v učebně vybavené dataprojektorem, videem a k dispozici jsou dějepisné atlasy a obsáhlý soubor tematických videí.

Sebehodnocení žáka

Podklady pro hodnocení žáka (studenta) se získávají především soustavným pozorováním aktivit žáka (studenta) v hodinách semináře dějepisu. Sebehodnocení je realizováno především těmito formami:

Nezbytnou podmínkou pro autoevaluaci žáka (studenta) je rozbor případných nedostatků (chyb) v písemných projevech (testech) tak, aby si žák uvědomil chyby a nepřesnosti, kterých se dopustil.

Žáci jsou vedeni k tomu, aby při ústním zkoušení či žákovské prezentaci zhodnotili svůj výkon s poukazem na předvedené znalosti a dovednosti. Po předvedení prezentace musí žák shrnout kladné a záporné stránky svého výkonu a uvědomit si, v čem by případně mohl být jeho příští výstup lepší.

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Žák je veden k tomu, aby byl schopen zhodnotit výkon druhých, stejně tak je veden k tomu, aby byl schopen přijmout chválu i kritiku ze strany svých spolužáků.

Vyžadujeme logické formulace, přesné vyjadřování vlastních myšlenek a názorů. Zadáváním prezentací (referátů) vede učitel žáky k tomu, aby vyslovovali své názory, zaujímalí postoje, obhajovali je, byli schopni akceptovat protiargumenty a tolerovali názory druhých.

Profil absolventa

Seminář dějepisu je předmětem volitelným.

1. Absolvent rozvíjí základní hodnotový systém, který si osvojil zvládnutím povinného vzdělávacího programu DEJ během tří let studia
2. Absolvent zná přesně vymezený soubor pojmů
3. Absolvent interpretuje dobové prameny
4. Absolvent dovede vysvětlit vztahy mezi jednotlivými událostmi, formuluje jejich příčiny, průběh a následky a provádí je analýzou historických událostí
5. Absolvent má přesnou časovou orientaci ve vybraných událostech světových a českých dějin
6. Absolvent si uvědomuje souvislosti českých (československých) dějin a dějiny Kutné Hory resp. Kutnohorska, dokáže zařadit regionální události do celostátního kontextu a orientuje se v základní literatuře regionálních dějin (Kutné Hory)
7. Absolvent má osvojeny základy badatelské činnosti (Státní okresní archiv v Kutné Hoře)

Výchovné a vzdělávací strategie

- v oblasti motivace:

Témata semináře byla vybrána tak, aby maximálně vystihovala jeho náplň. Události jsou probírány chronologicky. Pokud je to možné, jsou jednotlivá témata doplňována dokumentárním či hraným filmem.

- v oblasti rozvoje kompetencí k učení:

V hodině učitel předkládá pracovní listy, texty, mapy, úlohy a projekty. Studenti při jejich řešení pracují s různými zdroji informací. Prostřednictvím učení vede studenty k samostatnému a kritickému myšlení, formulování otázek, schopnosti odlišit podstatné od nepodstatného, vyvozovat závěry a hledat cesty k řešení zadaných úkolů.

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

- v oblasti kompetencí k řešení problémů:

Učitel by se měl snažit zvolit k tématům problémový přístup, tím dosáhnout aktivního vtažení studentů do tématu. Tím by mělo dojít u studenta k navození pocitu zodpovědnosti za jednotlivé historické téma.

- v oblasti komunikativních kompetencí:

Učitel dbá na rozvoj jazykových dovedností studentů. Dbá na to, aby při prezentacích používali odborné dějepisné názvosloví. Rozvíjí schopnosti studentů pracovat s odbornými texty, grafy, tabulkami a mapami. Na základě analýzy těchto zdrojů vede studenty k výběru důležitých a podstatných informací a následně pak k jejich interpretaci. Učitel vede žáky k tomu, aby vyslovovali své názory, zaujímal postoj, obhajovali je, byli schopni akceptovat protiargumenty vzájemně tolerovali své názory.

- v oblasti sociálních a personálních kompetencí:

Práce v hodinách je nastavena tak, že studenti vyvíjejí iniciativu, obhajují vlastní názory a přebírají odpovědnost za vlastní rozvoj. Jednají vědomě a jsou si vědomi cíle. Jsou schopni naslouchat druhým.

- v oblasti rozvoje občanských kompetencí:

Učitel pomáhá studentům s orientací v historických událostech světa. Respektuje přesvědčení druhých lidí. Negativní postoje a argumenty se snaží logicky ovlivnit. Žák je také veden k tomu, aby byl schopen zhodnotit, která společnost v lidských dějinách nerespektovala lidská a občanská práva.

- v oblasti rozvoje kompetencí k podnikavosti:

Žák je veden k tomu, že nebude přebírat cizí myšlenky a vydávat je za své.

- v oblasti vytváření a upevňování kognitivních struktur

Učitel pomocí testů, prezentací, časových přímků, tabulek, seřazování a třídění pojmů upevňuje znalosti studentů. Důraz klade na dějiny evropské a mimoevropské civilizace, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Samozřejmými pomůckami jsou mapy, tabulky, grafy, časové přímků, CD, ale také video, noviny a časopisy a další informační zdroje.